

Digitální výukový materiál

zpracovaný v rámci projektu „EU peníze školám“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: **CZ.1.07/1.5.00/34.0386 „SŠHL Frýdlant.moderní školy“**

Škola: **Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant**
Bělíkova 1387, příspěvková organizace

Šablona: **III/2**

Sada: **VY_32_INOVACE_Zdravotní nauka.2.35**

Vytvořeno: **08. 05. 2013**

Ověřeno: **27. 06. 2013**

Třída: **SČ 2**

NEMOCI OBĚHOVÉ SOUSTAVY –

Cévní mozková příhoda – rizikové faktory, příznaky, diagnostika

Vzdělávací oblast: **Název vzdělávací oblasti**

Předmět: **Zdravotní nauka**

Ročník: **2.**

Autor: **Mgr. Ivana Košková**

Časový rozsah: 1 vyučovací hodina

Pomůcky: dataprojektor, notebook

Klíčová slova: **ovlivnitelné a neovlivnitelné faktory, CT mozku, magnetická resonance, ultrazvukové vyšetření krčních tepen**

Anotace:

Materiál je určen pro studenty oboru Sociální činnost, druhý ročník. Seznamuje s rizikovými faktory vzniku CMP, příznaky a diagnostikou.

CÉVNÍ MOZKOVÁ PŘÍHODA 2

Rizikové faktory

Příznaky

Diagnostika

Rizikové faktory

a) neovlivnitelné faktory

- **dědičná dispozice** (rodinný výskyt)
- **pohlaví** – u mužů je riziko o něco vyšší,
- **věk** (vyšší riziko ve věku nad 50 let)

b) ovlivnitelné faktory

- **zvýšený cholesterol** (pozor na tučná jídla) – vede ke vzniku aterosklerózy
- **hypertenze** (mechanicky poškozují cévy), lidem s hypertenzí hrozí CMP 3 – 4krát častěji
- **kouření** (zvyšuje hodnoty tuku, dochází k poškození cév),
- **diabetes mellitus** – u nemocných diabetem se vyskytuje ateroskleróza a hypertenze 2 krát častěji

- **srdeční choroby** – srdeční infarkt, poruchy srdečního rytmu, zvyšují riziko vzniku CMP 3 – 5 krát
- **nadváha**, obezita, nedostatek pohybu
- **stres** – může přispět ke vzniku aterosklerózy, vysokému TK
- **alkohol** – 0,5l vína, 1 dcl tvrdého alkoholu nebo 1l piva denně zvyšuje riziko vzniku CMP až 4 krát, naopak při konzumaci 10 – 90g alkoholu / za týden (asi 1dcl vína denně) má příznivý účinek na organismus
- **hormonální antikoncepce** – je pro ženy nad 40 let v kombinaci s kouřením a nadváhou obzvlášť nebezpečná – hrozí riziko vzniku hypertenze, poruch srdečního rytmu a krevních sraženin

Kombinací více faktorů se nebezpečí vzniku CMP mnohonásobně zvyšuje.

Projevy nemoci (příznaky)

Závisí na lokalitě CMP v mozku

- náhlá slabost, bezvědomí nebo krátkodobá ztráta vědomí
- ochrnutí nebo znecitlivění končetin nebo tváře na jedné polovině těla – hemiparéza, špatná koordinace pohybů, obrna, povislý koutek
- pocit mravenčení
- potíže s chůzí, závratě, poruchy rovnováhy
- náhlá zmatenost, potíže s porozuměním a vyjadřováním (poruchy řeči)
- dezorientace v čase a místě, poruch čítí
- náhlá bolest hlavy bez zjevných příčin
- zhoršení vidění, náhlé zastření nebo zdvojené vidění, slepota na jedno nebo obě oči
- zvracení
- agresivita

Diagnostika nemoci

- **anamnéza** – je to soubor údajů o zdravotním stavu nemocného (rodinná, osobní, pracovní, sociální, event. gynekologická), kdy byl klient naposledy bez obtíží
- **fyzikální vyšetření** – pohled, poklep, pohmatem (palpace), poslechem (askultace), měření TK a **neurologické vyšetření** – vyšetření základních reflexů kožních a šlachových – reakce na podráždění, reakce zornic, vyšetření svalové síly a napětí, pohyblivost, vyšetření koordinace pohybů, rovnováhy, vnímání dotyku a bolesti, držení těla,
- **laboratorní vyšetření** – z krve i moči (hladina cholesterolu a glukózy, srdeční enzymy, parametry vnitřního prostředí), vyšetření mozkomíšního moku (obsah krve)

➤ **zobrazovací metody**

CT mozku – počítačová tomografie

MR – magnetická nukleární resonance mozku

EKG, rtg srdce a plic, rtg hlavy

ultrazvukové vyšetření krčních tepen – jde o nebolestivé vyšetření průtoku krve krčními tepnami pomocí ultrazvuku

První pomoc

Zavolat rychlou záchrannou pomoc.

Prevence

Potřeba dodržovat příkazy lékaře a **vyhýbat se rizikovým faktorům**
(popsáno výše)

Opakování

- 1. Vyjmenujte neovlivnitelné faktory, které mohou přispět ke vzniku cévní mozkové příhody.**
- 2. Vyjmenujte ovlivnitelné faktory, které mohou přispět ke vzniku cévní mozkové příhody.**
- 3. Jaké jsou příznaky cévní mozkové příhody.**
- 4. Jaké zobrazovací metody se používají k diagnostice cévní mozkové příhody.**

Použité zdroje

- NOVÁKOVÁ, I. *Zdravotní nauka 2. díl*. Praha: Grada Publishing, 2011. 204 s. ISBN 978-80-247-3709-6.
- HERMAN, J., MUSIL, D., a kolektiv. *Žilní onemocnění v klinické praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. 280 s. ISBN 978-80-247-3335-7.
- SOUČEK, M. *Vnitřní lékařství*. Praha: Grada Publishing, 2011. 1788 s. ISBN 978-80-247-2110-1.
- Medical Team Magazine [online]. [cit. 2013-09-22]. Dostupné z: http://www.mtmweb.it/index_intro_2.htm

Pokud není uvedeno jinak, jsou použité objekty vlastní originální tvorbou autora. Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Veškerá vlastní díla autora (fotografie, videa) lze bezplatně dále používat i šířit při uvedení autorova jména.